

**CONVENȚIA EUROPEANĂ
DE ASISTENȚĂ JUDICIARĂ ÎN MATERIE PENALĂ***

Strasbourg, 20.IV.1959

Seria tratate europene - nr. 30

* România a ratificat Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală prin Legea nr. 236 din 9 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 21 decembrie 1998, modificată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 90 din 11 iunie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 270 din 11 iunie 1999.

PREAMBUL

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,
Considerând că scopul Consiliului Europei este realizarea unei uniuni mai strânse între membrii săi,
Convinse că adoptarea unor reguli comune în domeniul asistenței judiciare în materie penală este de natură să atingă acest obiectiv,

Considerând că asistența judiciară este o materie conexă celei a extrădării, care a făcut deja obiectul unei convenții din data de 13 decembrie 1957,

Au convenit după cum urmează:

TITLUL I Dispoziții generale

Articolul 1

1. Părțile contractante se angajează să-și acorde reciproc, potrivit dispozițiilor prezentei Convenții, asistența judiciară cea mai amplă cu putință în orice procedură privitoare la infracțiuni a căror reprimare este, în momentul solicitării asistenței, de competența autorităților judiciare ale părții solicitante.
2. Prezenta Convenție nu se aplică nici executării hotărârilor de arestare și de condamnare, nici infracțiunilor militare care nu constituie infracțiuni de drept comun.

Articolul 2

Asistența judiciară va putea fi refuzată:

- a) dacă cererea se referă la infracțiuni considerate de partea solicitată fie infracțiuni politice, fie infracțiuni conexe la infracțiuni politice, fie infracțiuni fiscale;
- b) dacă partea solicitată consideră că îndeplinirea cererii este de natură să aducă atingere suveranității, securității, ordinii publice sau altor interese esențiale ale țării sale.

TITLUL II Comisiile rogatorii

Articolul 3

1. Partea solicitată va urmări îndeplinirea, în formele prevăzute de legislația sa, a comisiilor rogatorii referitoare la o cauză penală, care îi vor fi adresate de către autoritățile judiciare ale părții solicitante și care au ca obiect îndeplinirea actelor de urmărire sau comunicarea mijloacelor materiale de probă, a dosarelor sau a documentelor.
2. Dacă partea solicitantă dorește ca martorii sau experții să depună sub jurământ, ea va cere aceasta în mod expres, iar partea solicitată îi va da curs, dacă legea din țara sa nu se opune.
3. Partea solicitată va putea să transmită numai copii sau fotocopii certificate pentru conformitate de pe dosarele sau documentele cerute. Totuși, dacă partea solicitantă cere în mod expres comunicarea originalelor, se va da curs, în măsura posibilului, acestei cereri.

Articolul 4

Dacă partea solicitantă o cere în mod expres, partea solicitată o va informa despre data și locul îndeplinirii comisiei rogatorii. Autoritățile și persoanele în cauză vor putea să asiste la îndeplinirea cererii, dacă partea solicitată consimte la aceasta.

Articolul 5

1. Orice Parte contractantă, în momentul semnării prezentei Convenții sau al depunerii instrumentului său de ratificare sau de aderare, va putea, printr-o declarație adresată Secretarului general al Consiliului Europei, să-și rezerve dreptul de a supune îndeplinirea comisiilor rogatorii privitoare la percheziții sau la sechestre de obiecte uneia sau mai multora dintre următoarele condiții:

a) infracțiunea care motivează comisia rogatorie trebuie să fie sancționabilă potrivit legii părții solicitante și a părții solicitate;

b) infracțiunea care motivează comisia rogatorie trebuie să fie susceptibilă de a da loc la extrădare în țara solicitată;

c) îndeplinirea comisiei rogatorii trebuie să fie compatibilă cu legea părții solicitate.

2. Dacă o Parte contractantă va fi făcut o declarație conform paragrafului 1 al prezentului articol, orice altă Parte va putea aplica regula reciprocității.

Articolul 6

1. Partea solicitată va putea amâna remiterea obiectelor, a dosarelor sau a documentelor a căror comunicare este cerută, dacă acestea îi sunt necesare pentru o procedură penală în curs.

2. Obiectele și originalele dosarelor și ale documentelor, comunicate în îndeplinirea unei comisii rogatorii, vor fi restituite cât mai curând posibil de către partea solicitantă părții solicitate, în afară de cazul în care aceasta din urmă nu renunță la ele.

TITLUL III

Comunicarea actelor de procedură și a hotărârilor judiciare. Înfățișarea martorilor, experților și a persoanelor urmărite

Articolul 7

1. Partea solicitată va proceda la comunicarea actelor de procedură și a hotărârilor judiciare, care îi vor fi transmise în acest scop de către partea solicitantă.

Această comunicare va putea fi efectuată prin simpla transmitere a actului sau a hotărârii, destinatarului. Dacă partea solicitantă o cere în mod expres, partea solicitată va efectua comunicarea într-una dintre formele prevăzute de legislația sa pentru înmânări analoage sau într-o formă specială compatibilă cu această legislație.

2. Dovada comunicării se va face printr-o recipisă datată și semnată de destinatar sau printr-o declarație a părții solicitate, constatând faptul, forma și data comunicării. Unul sau ambele documente vor fi transmise imediat părții solicitante. La cererea acesteia din urmă, partea solicitată va preciza dacă comunicarea a fost făcută în conformitate cu legea sa. În cazul în care comunicarea nu s-a putut face, partea solicitată va face cunoscut imediat motivul părții solicitante.

3. Orice Parte contractantă, în momentul semnării prezentei Convenții sau al depunerii instrumentului său de ratificare sau de aderare, va putea cere, prin declarație adresată Secretarului general al Consiliului Europei, ca citația pentru înfățișare, destinată unei persoane urmărite care se găsește pe teritoriul său, să fie transmisă autorităților sale într-un anumit termen, înainte de data fixată pentru înfățișare. Acest termen va fi precizat în sus-menționata declarație și nu va putea depăși 50 de zile.

Se va ține seama de acest termen la fixarea datei înfățișării și la transmiterea citației.

Articolul 8

Martorul sau expertul care nu a răspuns citației de înfățișare a cărei comunicare a fost cerută nu va putea fi supus, chiar dacă citația va cuprinde un ordin categoric, nici unei sancțiuni sau măsuri de constrângere, în afară de cazul în care el se va duce din proprie inițiativă pe teritoriul părții solicitante și dacă va fi din nou citat aici în mod legal.

Articolul 9

Indemnizațiile cuvenite și cheltuielile de transport și de ședere, rambursabile martorului sau expertului de către partea solicitantă, vor fi calculate de la locul lor de reședință și le vor fi acordate la niveluri cel puțin egale cu cele prevăzute de tarifele și regulamentele în vigoare în țara în care audierea trebuie să aibă loc.

Articolul 10

1. Dacă partea solicitantă apreciază că înfățișarea personală a unui martor sau expert în fața autorităților ei judiciare este în mod deosebit necesară, ea va face mențiuni despre aceasta în cererea de înmânare a citației, iar partea solicitată va invita acest martor sau expert să se înfățișeze.

Partea solicitată va face cunoscut părții solicitante răspunsul martorului sau al expertului.

2. În cazul prevăzut la paragraful 1 al acestui articol, în cerere sau în citație va trebui să se menționeze cuantumul aproximativ al indemnizațiilor plătibile, precum și al cheltuielilor de călătorie și de ședere rambursabile.

3. Dacă i se prezintă o cerere în acest sens, partea solicitată va putea subscrie un avans martorului sau expertului. Acesta se va menționa în citație și va fi rambursat de către partea solicitantă.

Articolul 11

1. Orice persoană deținută, a cărei înfățișare personală în calitate de martor sau pentru confruntare este cerută de partea solicitantă, va fi transferată temporar pe teritoriul unde va avea loc audierea, sub condiția înapoierii sale în termenul indicat de către partea solicitată și sub rezerva dispozițiilor art. 12, în măsura în care acestea pot fi aplicate.

Transferarea va putea fi refuzată:

- a) dacă persoana deținută nu consimte;
- b) dacă prezența sa este necesară într-un proces penal în curs pe teritoriul părții solicitate;
- c) dacă transferarea sa este susceptibilă să îi prelungească detenția; sau
- d) dacă alte considerații imperioase se opun transferării sale pe teritoriul părții solicitante.

2. În cazul prevăzut în paragraful precedent și sub rezerva dispozițiilor art. 2, tranzitul pe teritoriul unui stat terț, parte la prezenta Convenție, al persoanei deținute va fi acordat la cererea adresată de Ministerul Justiției al părții solicitante Ministerului Justiției al părții solicitate pentru tranzit, însoțită de toate documentele necesare. Orice Parte contractantă va putea să refuze acordarea tranzitului resortisanților săi.

3. Persoana transferată va trebui să rămână în detenție pe teritoriul părții solicitante și, dacă este cazul, pe teritoriul părții solicitate pentru tranzit, în afară de cazul în care partea solicitată pentru transferare nu cere punerea acesteia în libertate.

Articolul 12

1. Nici un martor sau expert, oricare ar fi naționalitatea sa, care, ca urmare a unei citații, se va înfățișa în fața autorităților judiciare ale părții solicitante, nu va putea fi nici urmărit, nici deținut, nici supus vreunei alte restricții a libertății sale individuale pe teritoriul acestei părți pentru fapte sau condamnări anterioare plecării sale de pe teritoriul părții solicitate.

2. Nici o persoană, oricare ar fi naționalitatea ei, citată în fața autorităților judiciare ale părții solicitante pentru a răspunde acolo de fapte pentru care ea se află sub urmărire penală, nu va putea fi acolo nici urmărită, nici deținută, nici supusă vreunei alte restricții a libertății sale individuale pentru fapte sau condamnări anterioare plecării sale de pe teritoriul părții solicitate și care nu sunt menționate în citație.

3. Imunitatea prevăzută de prezentul articol va înceta, dacă martorul, expertul sau persoana urmărită, având posibilitatea să părăsească teritoriul părții solicitante timp de 15 zile consecutive, după ce prezența sa nu mai era cerută de autoritățile judiciare, va rămâne totuși pe acest teritoriu sau se va reîntoarce aici după ce îl va fi părăsit.

TITLUL IV Cazierul judiciar

Articolul 13

1. Partea solicitată va comunica, în măsura în care autoritățile ei judiciare vor putea ele însele să le obțină într-un asemenea caz, extrasele de pe cazierul judiciar și orice date referitoare la acesta, care îi vor fi cerute de autoritățile judiciare ale unei Părți contractante pentru o cauză penală.

2. În alte cazuri decât cele prevăzute la paragraful 1 al prezentului articol se va da curs unei asemenea cereri în condițiile prevăzute de legislația, de alte reglementări sau de practica părții solicitate.

TITLUL V Procedura

Articolul 14

1. Cererile de asistență vor trebui să conțină următoarele indicații:

- a) autoritatea de la care emană cererea;
- b) obiectul și motivul cererii;
- c) în măsura posibilului, identitatea și naționalitatea persoanei în cauză; și
- d) numele și adresa destinatarului, dacă este cazul.

2. Comisiile rogatorii prevăzute la art. 3-5 vor menționa în plus inculparea și vor cuprinde o prezentare sumară a faptelor.

Articolul 15

1. Comisiile rogatorii prevăzute la art. 3-5, precum și cererile prevăzute la art. 11 vor fi adresate de Ministerul Justiției al părții solicitante Ministerului Justiției al părții solicitate și vor fi înapoiate pe aceeași cale.

2. În caz de urgență, numitele comisii rogatorii vor putea fi adresate de autoritățile judiciare ale părții solicitante direct autorităților judiciare ale părții solicitate. Ele vor fi trimise înapoi, însoțite de documentele referitoare la îndeplinirea lor pe calea prevăzută la paragraful 1 al prezentului articol.

3. Cererile prevăzute la paragraful 1 al art. 13 vor putea fi adresate de către autoritățile judiciare direct serviciului competent al părții solicitate, iar răspunsurile vor putea fi trimise înapoi direct de către acest serviciu. Cererile prevăzute la paragraful 2 al art. 13 vor fi adresate de către Ministerul Justiției al părții solicitante Ministerului Justiției al părții solicitate.

4. Cererile de asistență judiciară, altele decât cele prevăzute la paragrafele 1 și 3 ale prezentului articol, și mai ales cererile de investigații preliminare urmării penale vor putea face obiectul unor comunicări directe între autorități judiciare.

5. În cazurile în care transmiterea directă este permisă de prezenta Convenție, aceasta se va putea efectua prin intermediul Organizației Internaționale a Poliției Criminale (Interpol).

6. Oricare Parte contractantă, în momentul semnării prezentei Convenții sau al depunerii instrumentului său de ratificare sau de aderare, va putea, printr-o declarație adresată Secretarului general al Consiliului Europei, fie să facă cunoscut că toate cererile de asistență judiciară sau anumite asemenea cereri trebuie să îi fie adresate pe altă cale decât cea prevăzută în prezentul articol, fie să ceară, în cazul prevăzut la paragraful 2 al acestui articol, ca, în același timp, să fie transmisă o copie de pe comisia rogatorie ministerului său de justiție.

7. Prevederile prezentului articol nu vor putea aduce atingere dispozițiilor acordurilor sau înțelegerilor bilaterale în vigoare dintre Părțile contractante, potrivit cărora este prevăzută transmiterea directă a cererilor de asistență judiciară între autoritățile părților.

Articolul 16

1. Sub rezerva dispozițiilor paragrafului 2 al prezentului articol, traducerea cererii și a documentelor anexate nu va fi solicitată.

2. Fiecare Parte contractantă, în momentul semnării sau al depunerii instrumentului său de ratificare sau de aderare, va putea, printr-o declarație adresată Secretarului general al Consiliului Europei, să-și rezerve dreptul de a pretinde ca cererile și documentele anexe care îi sunt adresate să fie însoțite fie de o traducere în propria sa limbă, fie de o traducere în una dintre limbile oficiale ale Consiliului Europei sau în limba pe care o va indica. Celelalte Părți vor putea aplica regula reciprocității.

3. Prezentul articol nu va aduce atingere dispozițiilor referitoare la traducerea cererilor și a documentelor anexe conținute de acordurile ori înțelegerile în vigoare sau care se vor încheia între două sau mai multe Părți contractante.

Articolul 17

Actele și documentele transmise în aplicarea prezentei Convenții vor fi scutite de orice formalități de legalizare.

Articolul 18

Dacă autoritatea sesizată cu o cerere de asistență judiciară este necompetentă pentru a-i da curs, ea o va transmite din oficiu autorității competente din țara sa și, în cazul în care cererea a fost adresată pe cale directă, ea va informa despre aceasta, pe aceeași cale, partea solicitantă.

Articolul 19

Orice refuz de asistență judiciară va fi motivat.

Articolul 20

Sub rezerva dispozițiilor art. 10 paragraful 3, cererile de asistență judiciară nu vor avea drept urmare rambursarea nici unei cheltuieli, cu excepția celor ocazionate de intervenția experților pe teritoriul părții solicitate și de transferul persoanelor deținute, efectuate în aplicarea prevederilor art. 11.

TITLUL VI

Denunțul în scopul urmării

Articolul 21

1. Orice denunț adresat de o Parte contractantă în scopul urmăririi în fața tribunalelor unei alte Părți va face obiectul comunicărilor între ministerele de justiție. În pofida acestor dispoziții, Părțile contractante vor putea uza de posibilitatea prevăzută la paragraful 6 al art. 15.
2. Partea solicitată va face cunoscută urmarea dată acestui denunț și va transmite, dacă este cazul, o copie de pe hotărârea intervenită.
3. Dispozițiile art. 16 vor fi aplicate în cazul denunțurilor prevăzute la paragraful 1 al prezentului articol.

TITLUL VII

Schimb de informații din cazierul judiciar

Articolul 22

Fiecare Parte contractantă va da părții interesate informații despre condamnările penale și despre măsurile ulterioare care se referă la cetățenii acestei Părți și care au făcut obiectul unei mențiuni în cazierul judiciar. Ministerele de justiție își vor comunica aceste informații cel puțin o dată pe an. Dacă persoana în cauză este considerată ca resortisant al două sau mai multor Părți contractante, informațiile vor fi comunicate fiecărei părți interesate, în afara cazului în care această persoană are naționalitatea Părții pe teritoriul căreia a fost condamnată.

TITLUL VIII **Dispoziții finale**

Articolul 23

1. Orice Parte contractantă, în momentul semnării prezentei Convenții sau al depunerii instrumentului său de ratificare sau de aderare, va putea formula o rezervă în legătură cu una sau mai multe dispoziții determinate ale Convenției.
2. Orice Parte contractantă care a formulat o rezervă o va retrage de îndată ce circumstanțele îi vor permite. Retragerea rezervelor se va face prin notificare adresată Secretarului general al Consiliului Europei.
3. O Parte contractantă care a formulat o rezervă în legătură cu o dispoziție a Convenției nu va putea pretinde aplicarea acelei dispoziții de către o altă Parte, decât în măsura în care o va accepta și ea.

Articolul 24

Orice Parte contractantă, în momentul semnării prezentei Convenții sau al depunerii instrumentului său de ratificare sau de aderare, va putea, prin declarație adresată Secretarului general al Consiliului Europei, să indice ce autorități vor fi considerate ca autorități judiciare, potrivit scopului prezentei Convenții.

Articolul 25

1. Prezenta Convenție se va aplica teritoriilor metropolitane ale Părților contractante.
2. Convenția se va aplica, de asemenea, în ceea ce privește Franța, Algeriei și departamentelor de peste mări și, în ceea ce privește Italia, teritoriului din Somalia aflat sub administrație italiană.
3. Republica Federală Germania va putea extinde aplicarea prezentei Convenții Landului Berlin printr-o declarație adresată Secretarului general al Consiliului Europei.
4. În ceea ce privește Regatul Olandei, prezenta Convenție se va aplica teritoriului său european. Regatul va putea extinde aplicarea Convenției și Antilelor Olandeze, Surinamului și Noii Guinee Olandeze printr-o declarație adresată Secretarului general al Consiliului Europei.
5. Prin înțelegere directă între două sau mai multe Părți contractante, câmpul de aplicare a prezentei Convenții va putea fi extins, în condițiile stipulate în acest aranjament, oricărui teritoriu al uneia dintre aceste Părți, altul decât cele menționate la paragrafele 1-4 ale prezentului articol, căruia una dintre Părți îi asigură relațiile internaționale.

Articolul 26

1. Sub rezerva prevederilor paragrafului 7 al art. 15 și ale paragrafului 3 al art. 16, prezenta Convenție abrogă, în ceea ce privește teritoriile la care se aplică, acele dispoziții din tratate, convenții sau acorduri bilaterale care guvernează, între două Părți contractante, asistența judiciară în materie penală.
2. Totuși prezenta Convenție nu va afecta obligațiile cuprinse în prevederile oricărei alte convenții internaționale cu caracter bilateral sau multilateral, ale cărei anumite clauze guvernează sau vor guverna, într-un domeniu determinat, asistența judiciară asupra unor aspecte specifice.
3. Părțile contractante nu vor putea încheia acorduri bilaterale sau multilaterale referitoare la asistența judiciară în materie penală decât pentru a completa dispozițiile prezentei Convenții sau pentru a facilita aplicarea principiilor conținute în aceasta.

4. Când între două sau mai multe Părți contractante asistența judiciară în materie penală se practică pe baza unei legislații uniforme sau a unui regim special care prevede aplicarea reciprocă a măsurilor de asistență judiciară în respectivele lor teritorii, aceste Părți vor avea posibilitatea să reglementeze raporturile lor reciproce în acest domeniu, bazându-se în mod exclusiv pe aceste sisteme, în pofida dispozițiilor prezentei Convenții. Părțile contractante care exclud sau care vor exclude din raporturile lor reciproce aplicarea prezentei Convenții, în conformitate cu dispozițiile prezentului paragraf, trebuie să adreseze o notificare în acest scop Secretarului general al Consiliului Europei.

Articolul 27

1. Prezenta Convenție va rămâne deschisă spre semnare de către membrii Consiliului Europei. Ea va fi ratificată, iar instrumentele de ratificare vor fi depuse la Secretarul general al Consiliului Europei.
2. Convenția va intra în vigoare după 90 de zile de la data depunerii celui de-al treilea instrument de ratificare.
3. Convenția va intra în vigoare, în privința oricărui semnatar care o va ratifica ulterior, după 90 de zile de la depunerea instrumentului său de ratificare.

Articolul 28

1. Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei va putea invita orice stat nemembru al Consiliului Europei să adere la prezenta Convenție. Rezoluția conținând această invitație va trebui să primească acordul unanim al membrilor Consiliului Europei care au ratificat Convenția.
2. Aderarea se va face prin depunerea la Secretarul general al Consiliului Europei a unui instrument de aderare, care va produce efecte după 90 de zile de la depunere.

Articolul 29

Orice Parte contractantă va putea, în ceea ce o privește, să denunțe prezenta Convenție prin adresarea unei notificări Secretarului general al Consiliului Europei. Această denunțare va produce efecte după 6 luni de la data primirii notificării ei de către Secretarul general al Consiliului Europei.

Articolul 30

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica membrilor Consiliului Europei și guvernului oricărui stat care a aderat la prezenta Convenție:

- a) numele semnatărilor și depunerea oricărui instrument de ratificare sau de aderare;
- b) data intrării în vigoare;
- c) orice notificare primită în aplicarea dispozițiilor paragrafului 1 al art. 5, ale paragrafului 3 al art. 7, ale paragrafului 6 al art. 15, ale paragrafului 2 al art. 16, ale art. 24, ale paragrafelor 3 și 4 ale art. 25 și ale paragrafului 4 al art. 26;
- d) orice rezervă formulată în aplicarea dispozițiilor paragrafului 1 al art. 23;
- e) retragerea oricărei rezerve efectuate în aplicarea dispozițiilor paragrafului 1 al art. 23;
- f) orice notificare de denunțare primită în aplicarea dispozițiilor art. 29 și data de la care aceasta va produce efecte.

Drept pentru care, subsemnații, legal împuterniciți în acest scop, au semnat prezenta Convenție.

Adoptată la Strasbourg, la 20 aprilie 1959, în limbile franceză și engleză, cele două texte având aceeași valoare, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va transmite o copie certificată pentru conformitate de pe aceasta guvernelor semnatare ale Convenției și celor care au aderat la aceasta.